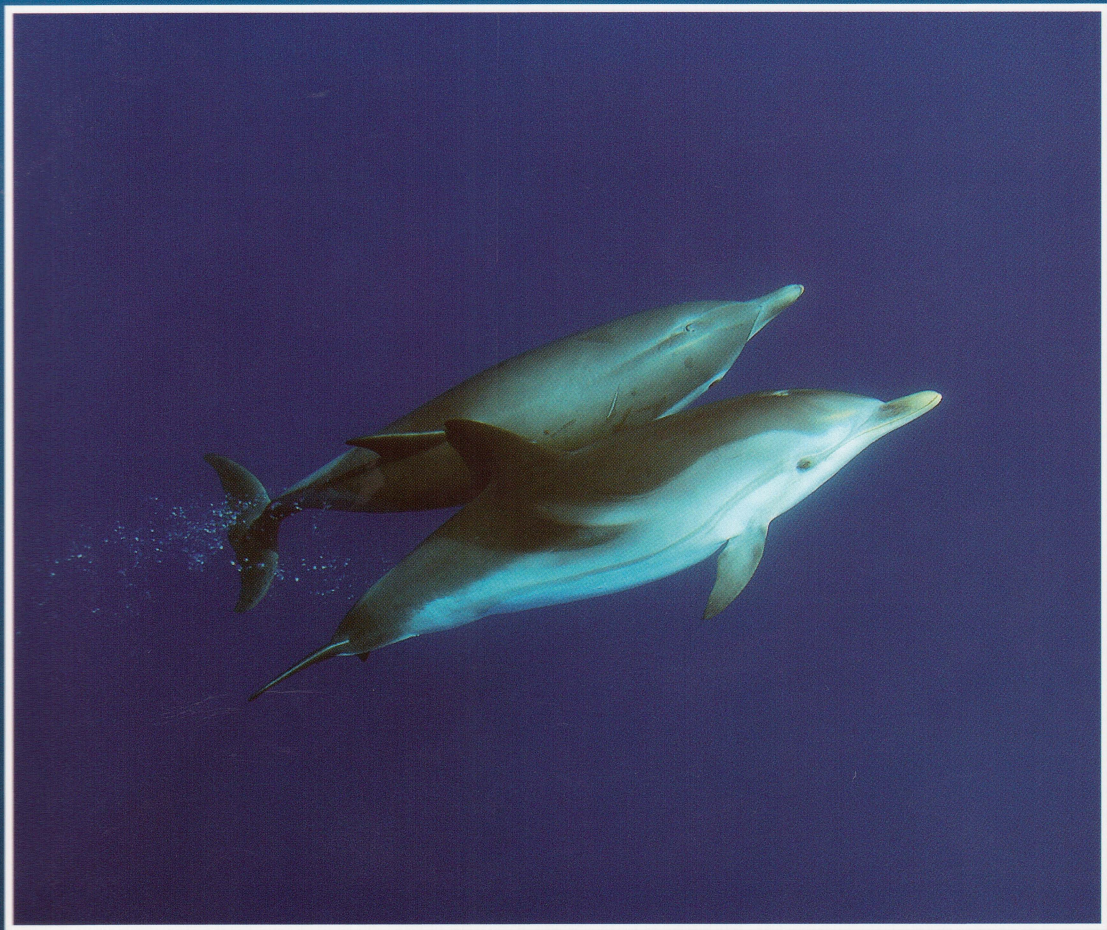

Medelhavet

Förälskelsens hav!

SVENSKA KRYSSARKLUBBENS ÅRSSKRIFT 2011

Ingår som en del i På Kryss nr 5, 2011

LÅNGFÄRDS- SEGLARE LIVS- TIDSUTVISAD

TEXT OCH FOTO: CLAES ESTELLE

EFTER ATT I FLERA ÅR seglat i Medelhavet vann jag en förkärlek för Sicilien och Malta. Inte enbart espresso, även det italienska kynnnet och den maltesiska gästfriheten fick mig att stanna kvar i dessa vatten.

Seglandes från Sardinien anlöpte jag Trapani och Marsala på västsidan av Sicilien. Likaså Agrigento, Licata, Sciacca och Gela på den södra delen, innan jag nådde fram till Malta.

Under de åren jag vistades i Malta besökte jag även Siracusa och Catania på Siciliens östsidan. Under åren i vattnen runt Sardinien och Sicilien fick jag god användning för *Italian Waters Pilot* av Rod Heikell. (Imray Laurie Norie & Wilson).

Under några år "pendlade" jag med min Mistral mellan Sicilien och Malta, mestadels till Pozzallo. Det är en bra liten hamn väl skyddad för alla vindar men lite trickig att angöra med tanke på uppgrundning. Jag blev ofta inlotsad av hjälpsamma sicilianare, vilka var bekanta med dessa svårigheter och visade mig en lämplig enslinje in till den inre hamnen.

Där finns två båtbyggare utan någon service eller bekvämligheter. Men det finns vatten att tillgå, vilket var det viktigaste. Östört läge och ett kristallklart vatten på bara en armlängds avstånd från sittbrunnen.

Det fanns inte många långseglare eller charterbåtar på Siciliens södra och sydöstra sida, vilket inte gjorde det svårare att vara kvar i dessa farvatten. Jag blev alltid vänligt och hjälpsamt bemött.

Seglarparlör

Svårt med språket var det på Sicilien där de nästan uteslutande talar italienska. Medtagna parlörer gav god hjälp, särskilt en specifik parlör gällande segelbåtar: *Yachtsman's 8 Language Dictionary* (Barbara Webb. Adlard Coles Ltd., London, 1965.)

Den svenska flaggan men även båttypen väckte uppmärksamhet, vilket föranledde många försök till diskussioner. Här kom mina yviga gester och ibland spiralblocket till hjälp.

Malta kom att bli min hemmahamn i flera år, närmare bestämt Valletta. Jag förberedde mig hemma i Göteborg genom att undersöka var det fanns vinteruppläggsplatser. Jag valde (MIYY) Manoel Island Yacht Yard, en före detta brittisk torpedbåtsbas med tillhörande underhållsvarv.

Malta har tidigare tillhört det brittiska samväldet men blev självständigt och samtidigt republik 1964. Självklart finns det fortfarande inslag av det brittiska i samhällsstrukturen. Den geografiska närheten till Italien visar sig dessutom i deras dagliga liv, bland annat genom att italienska inte är ett främmande språk för maltesen.

En egen "blitz"

Malta kom att få en strategisk plats under andra världskriget. Det italienska flygvapnet Regia Aeronautica och senare det tyska Luftwaffe bombade Malta men framförallt Valletta och dess hamnar. Bara under en dag släppte axelmakterna lika mycket bomber över Malta, som tyskarna släppte under hela Blitzten över London.

Äntligen på väg från Malta till Grekland.

Firar hemkomsten av det som kunde gått riktigt fel.

Den maltesiska befolkningen var i desperat behov av livsmedel och krigsmateriel. Engelsmännen med sin flotta, Royal Navy, gjorde förtvivlade försök att undsätta den tappra befolkningen. De hindrades gång på gång av framför allt tyskarnas flygvapen, Luftwaffe.

Till slut lyckades engelsmännen leverera livsmedel, olja och krigsmaterial. Den maltesiska befolkningens uthållighet och mod väckte beundran vid det brittiska kungahuset. Detta medförde att samtliga invånare erhöll medaljen Georgekorset.

På bussäventyr

MIYY blev alltså min bas där min båt stod på land. Varvet är centralt beläget i området, Sliema. Båtar från hela världen är upplagda på detta varv. Australien, England, Frankrike, Schweiz och USA var några av de nationer som var representerade. Min båt var den enda från Sverige.

Från varvet åker man enklast till "busstorget". Härifrån utgår samtliga linjer som täcker hela ön. Enbart de resorna är ett äventyr i sig. Den gamla Bedforden skumpar fram i god fart. Det är inte helt ovanligt med öppna dörrar i denna fart. Chauffören kan mycket väl ha en intensiv diskussion med någon av passagerarna medan han samtidigt ropar ut nästa hållplats.

Badmöjligheterna är goda liksom förutsättningarna för dykning. Vattnen runt Malta och grannöarna med bland andra Gozo är sagoli-

ka med turkosfärgat och mycket klart vatten. Klipphöllar och sten är det mest framträdande vid stränderna.

Språket var det inga som helst problem med. De talar alla begriplig engelska, även om den är anorlunda med sina satsmelodier och betoningar.

Tålamodsprövande

Man skall vara beredd, som på många andra ställen runt om i Medelhavet att saker inte sköts lika effektivt som i Sverige. Alltså kommer ett stort mått av tålamod väl till pass. Var man har sin uppgift. Chefen skall först godkänna arbetsuppgiften.

Ett exempel: Jag ville få min generator genomgången. Den enda elektrikern på varvet råkade vara ledig. De fick tillfälligt hyra in en elektriker från ett annat varv men han fick inte montera av generatoren från motorn. Först skulle arbetsledaren för det mekaniska inom sin avdelning finna en mekaniker som kunde ta loss den. När detta var klart efter ändlösa diskussioner, var det elektrikerns tur att påbörja sitt jobb. Det visade sig att elektrikern inte hade med sig de verktyg han behövde. Dessa fick han låna av mig. Inte nog med detta – det behövdes reservdelar, vilka han lovade att beställa. Reservdelarna kom efter en vecka.

Alltså tålamod.

Kontakten med varvets personal fungerade mycket bra så länge jag accepterade deras arbetsordning. Detta innebar att jag i alla frågor vände mig till lämplig chef – i allt från val av syrafast skruv till förändringar i uppgifternas genomförande. Jag blev uppskattad för just denna acceptans. Däremot sågs det med skepsis när jag försökte hjälpa till eller rent av föreslog en fikarast.

Byråkratisk formsak

Jag seglade alltså mellan Valletta och Pozzallo på Siciliens sydkust under flera år. Inklareringen på Sicilien var helt obefintlig. Med inklareringen i Malta blev det en helt annan historia. Först gällde det som alltid vid inklarering, ta med sig sitt egna och besättningens pass samt båtens skeppshandlingar. Immigrationsmyndigheten/tullmyndigheten besöktes. Inte speciellt tidskrävande men det kändes enbart som en byråkratisk formsak.

Jag hade förberett mig under ett halvår hemma i Göteborg för att lämna Malta för segling till Grekland. Väl på plats i Valletta med 40 gradig värme gick jag till immigrationsmyndigheten för

att klarera ut. Jag hade gjort de sista justeringarna och bunkrat båten för överseglingen till Grekland. Tog avsked av varvets personal samt mina brittiska och australienska vänner.

Väl hos immigrationsmyndigheten började en av tjänstemännen vända upp den redan mycket nötta liggaren. Den var så stor att när den var uppvikt var det svårt att se ansiktet på mannen på andra sidan skrivbordet. Han frågade leende och vänligt vad han kunde göra för mig. Jag tänkte för mig själv finns det andra anledningar att komma hit än att klarera men sa:

– Jo, jag vill klarera ut för att lämna Malta.

Mannen, alltså tjänstemannen bakom skrivbordet började leta efter båtens namn de'Light. Rad efter rad, sida efter sida.

– Är du säker på att båtens namn verkligen är de'Light? frågade den fortfarande leende mannen.

– Nej svarade jag! Jag döpte båten i går i väntan på en riktigt mistral.

Sista skämtet

Det var sista gången jag skämtade i Malta. Han finner inte namnet!

– Är du säker på att du inte vill klarera in?

Om jag hade varit smidig hade jag kunnat undvika kommande svårigheter – genom att säga ja och följaktligen efter en timma kunna klarera ut. Då hade ju allting sett OK ut i deras liggare.

– Det verkar bli problem, stora problem, säger den nu inte längre leende tjänstemannen.

Jag svettades ju ordentligt i den 40 gradiga hettan på väg till immigrationsmyndigheten. Det var ingenting jämfört med den besvärande strilande svetten, som nu rann ner från min panna.

Han greppar telefonen för att ringa till sin chef, som tillfälligtvis är i England. Jag förstår inte vad han säger när han talar med sin chef på maltesiska, men jag hör en upprörd röst i andra ändan av telefonen. Nu börjar jag bli fundersam. Tjänstemannen räcker över telefonen till mig. Jag hinner precis presentera mig och mycket kort förklara mitt ärende.

Mannen i andra ändan av telefonen, alltså chefen som tillfälligtvis är i England pratar inte med mig – han skriker och talar om att jag har begått ett mycket allvarligt brott. Jag försöker avbryta. Talar om för honom att jag glömde klarera in när jag anlände året innan från Sicilien.

Stämningsskifte

Det blir helt tyst i telefon, så tyst att jag märker att de övriga tjänstemännen i lokalen har slutat med sina olika sysslor. De vet vem som är deras chef och är nyfikna på hur jag skall ta mig an uppgiften, alltså kommunikationen eller bristen på kommunikation med deras chef i England.

Chefen vill inte längre prata med mig – så jag räcker över telefonen till den till synes bekymrande tjänstemannen. Han har plötsligt ändrat sitt ansiktsuttryck till att nu tycka synd om mig med en blandning av förvåning och förtvivlan. Chefen som tillfälligtvis är i England ger mig en respit på tre timmar så att de kan överlägga om lämplig påföljd. Jag skall vara mycket försiktig så jag inte under denna tidsfrist seglar iväg, uppmanar han mig.

Dress for success?

Tillbaka till varvet. Mina vänner tror inte det kan vara sant det som håller på att hända. De skaffar fram en kavaj i äldre snitt. Någon försöker klippa och vattenkamma mitt hår – så att jag ser någorlunda representativ ut. Väl tillbaka till immigrationsmyndigheten i nytvättade kortbyxor, för liten kavaj och vattenkammat hår kommer jag att få min dom.

Jag har alltså olagligt tagit mig in i Malta. Detta måste markeras på något vis. Jag får välja mellan att på plats bli häktad med sannolik efterföljande rättegång om några månader. Alternativet är böter på 100 maltesiska pund, 2 000 kronor och livstidsutvisning. Dessutom blir jag skyldig meddela via VHF när jag seglar ut mellan de två vågbrytarna i Vallettas yttre hamn.

Jag tvekar inte. Jag har enbart två timmar på mig att lämna Malta. Ett snabbt farväl till mina seglar-kompisar, som vinkar adjö och gastar farewell!

Jag andas ut och sätter segel mot nya spännande äventyr med Vallettas siluett i bakgrunden. ❁

CLAES ESTELLE, psykolog och managementkonsult. Är uppvuxen med segling på Västkusten. Från barnsben fick han sin grundläggande erfarenhet av skärgårdssegling och dess villkor. Fördjupad kunskap om sjömanskap fann han i unga år vid Sjövärnsskåren. Parallellt med sina universitetsstudier kom han under en kortare tid att arbeta som seglingsinstruktör i USA. Seglade i Västindien på sent 70-tal. Korsade Atlanten 1979 och Stilla havet 2006. Har på egen köl seglat i Medelhavet under flera år. De senaste åren kryssar Claes fram med sin kulturmärkta Andunge i Göteborgs skärgård.

